

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. C. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. rugpjūčio 1 d. Nr. 242-319

Vilnius

Lietuvos bankas gavo K. C. (toliau – pareiškėjas) atstovaujančio advokato E. B. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. vasario 27 d., Kirtimų g., Vilniuje, įvyko eismo įvykis, kurio metu pareiškėjo vairuojamas automobilis „BMW 525“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – automobilis „BMW“) susidūrė su J. Š. vairuojamu automobiliu „Mercedes Benz E270 CDI“ (toliau – automobilis „Mercedes“) (toliau – įvykis). Tarp pareiškėjo ir J. Š. ginčo dėl eismo įvykio aplinkybių nebuvo, J. Š. pripažino savo kaltę, todėl eismo įvykio dalyviai užpildė eismo įvykio deklaraciją. Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 dalimi, kreipėsi į draudiką dėl žalos atlyginimo.

Draudikas nusprendė atsisakyti mokėti draudimo išmoką pareiškėjui, savo sprendimą grindė tuo, kad pareiškėjui priklausantis automobilis buvo sugadintas ne vairuotojų nurodomomis, o kitomis aplinkybėmis. Draudikas, atsisakydamas išmokėti pareiškėjo prašomą draudimo išmoką, atsisakymą grindė 2018 m. balandžio 3 d. Specialisto išvada Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Specialisto išvada), kurioje nurodyta, kad automobiliai tarpusavyje kontaktavo, tačiau ne vairuotojų nurodytomis aplinkybėmis, taip pat iš transporto priemonių sugadinimų matyti, kad tarp automobilių turėjo būti pakartotinis kontaktas. Pareiškėjas su šiuo draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjo atstovas nurodė nesutinkantis su draudiko priimtu sprendimu. Pareiškėjo atstovo teigimu, pareiškėjui eismo įvykio metu buvo padaryta žala, ir dėl to draudikui atsirado pareiga išmokėti draudimo išmoką pagal TPVCAPDĮ. Pareiškėjo atstovas nurodo, kad draudikas yra įpareigotas atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui esant priežastiniam ryšiui tarp eismo įvykio kaltininko teisei priešingų jo veiksmų ir kilusios žalos. Žalos dalis, neturinti priežastinio ryšio su eismo įvykio kaltininko veiksmais, nėra nukentėjusiam asmeniui atlyginama, tačiau tokiu atveju draudikas privalo įrodyti aplinkybes, suteikiančias teisę mažinti draudimo išmoką, bet ne visiškai nemokėti.

Pareiškėjo atstovo teigimu, eismo įvykio kaltininkas ir pareiškėjas eismo įvykio vietoje užpildė nustatytos formos eismo įvykio deklaraciją, joje buvo užfiksuotas eismo įvykio faktas eismo įvykio vietoje, aprašytos eismo įvykio aplinkybės ir nubraižyta įvykio schema, deklaracija pasirašyta abiejų eismo įvykio dalyvių. Todėl, pareiškėjo atstovo nuomone, remdamasis TPVCAPDĮ 2 straipsnio 4 dalimi, draudikas privalo vadovautis eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes.

Pareiškėjo atstovas taip pat nurodo ir tai, kad Specialisto išvadoje yra vienareikšmiškai nustatyta, kad į pareiškėjo automobilio „BMW“ šoną trenkėsi automobilis „Mercedes“, t. y.

tarpusavyje automobiliai buvo susidūrę, taigi nuotraukose matomi automobilių sugadinimai buvo padaryti jų susidūrimo metu ir yra eismo įvykio pasekmė. Pareiškėjo atstovo nuomone, Specialisto išvadoje pateiktos aplinkybės suponuoja vienintelę išvadą, kad susidūrimas buvo tarp eismo įvykio dalyvių automobilių ir įvykio eismo įvykio dalyvių nurodytoje vietoje.

Pareiškėjo atstovas kreipimesi taip pat pažymi, kad Specialisto išvadoje nustatytos aplinkybės apie automobilių greitį jų susidūrimo metu visiškai pagrįstos, jos yra neginčytinos, nes nei eismo įvykio kaltininkas, nei pareiškėjas raštiškame paaiškinime nebuvo nurodę automobilių greičių jų tiesioginio kontakto metu (nenurodyta, ar prieš įvykį buvo stabdoma, ar buvo atliekami kiti vairavimo veiksmai ir pan.) Taigi specialisto nurodyta aplinkybė, kad automobilis „BMW“ nejudėjo arba judėjo nedideliu 5 km/h greičiu, atitinka faktines įvykio aplinkybes, kurių nenurodė įvykio dalyviai, nes jos tokios ir buvo, bei atitinka pareiškėjo paaiškinimą, kad jis važiavo 30 km/h greičiu, o prieš įvykį automobilį stabdė ir susidūrimo metu automobilis buvo sustojęs arba beveik sustojęs.

Pareiškėjo atstovas nurodo ir tai, kad pateiktoje Specialisto išvadoje yra įtvirtinta, kad „transporto priemonių sugadinimo analizė ir atliktas tyrimas įgalina teigi, kad automobilių Mercedes ir BMW susidūrimas įvyko ne pareiškėjo deklaruojamomis aplinkybėmis.“ Pareiškėjo atstovo teigimu, toks teiginys yra netiesa, nes Specialisto išvadoje nėra teigiama, kad automobilių susidūrimas įvyko ne eismo įvykio dalyvių nurodytomis eismo įvykio aplinkybėmis. Priešingai, specialistas teigia, kad automobiliai buvo susidūrę, ir nurodo kai kurias jų susidūrimo aplinkybes, kuriuos atitinka įvykio dalyvių paaiškinimus. Taigi draudiko aiškinimas, kad įvykis įvyko ne eismo įvykio dalyvių nurodytomis aplinkybėmis, neturi jokio faktinio pagrindo.

Pareiškėjo atstovo teigimu, UAB „Eismo įvykių tyrimai“ ir specialistas R. Š., parengęs Specialisto išvadą, nėra ta nepriklausoma kompetentinga institucija ar asmuo, kurie gali išduoti dokumentus apie eismo įvykio aplinkybes, kaip tai numatyta TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje, todėl jomis remtis įstatymas neleidžia. Be to, R. Š. nėra nepriklausomas, nes tyrimą atliko pagal draudiko užsakymą ir gavo atlygį. Dėl šios priežasties, atsižvelgiant į visus pirmiau nurodytus duomenis, pareiškėjo atstovo nuomone, galima daryti išvadą, kad įvykis įvyko eismo įvykio dalyvių nurodytu metu ir vietoje, o remtis draudiko nurodytais pagrindais nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjo kreipimesi nurodoma nauja aplinkybė, kad prieš eismo įvykį pareiškėjas automobilį stabdė, neatitinka 2018 m. kovo 18 d. pateiktuose paaiškinimuose ir eismo įvykio deklaracijoje nurodytų aplinkybių. Draudiko teigimu, 2018 m. kovo 18 d. paaiškinimuose pareiškėjas deklaravo, kad važiavo iki 30 km/h greičiu, o J. Š. teigė, kad pareiškėjas važiavo apie 40 km/h greičiu. Draudiko teigimu, eismo įvykio deklaracijoje taip pat yra nurodyta, kad pareiškėjo automobilis judėjo, o ne stovėjo. Be to, J. Š. tiek duodamas paaiškinimus, tiek ir nubraižytoje eismo įvykio schemoje nurodė, kad automobilis „BMW“ po kontakto savo judėjimo kryptimi pavažiavo dar 5 metrus. Kadangi Specialisto išvadoje nurodyta, kad automobilis „BMW“ kontakto metu stovėjo arba judėjo labai mažu greičiu, draudikas mano, kad todėl automobilis „Mercedes“ niekaip negalėjo po kontakto pasislinkti automobilio „BMW“ judėjimo kryptimi per 5 metrus ir sustoti eismo įvykio dalyvių deklaruojamose padėtyse. Draudiko nuomone, priešingai, pagal Specialisto išvadą, automobilių kontakto metu stovintis arba judantis iki 5 km/h greičiu automobilis „BMW“ buvo bloškiamas automobilio „Mercedes“ važiavimo kryptimi ir sukamas prieš laikrodžio rodyklę. Draudiko teigimu, šios aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjas, siekdamas nusišalinti tikrąsias automobilio „BMW“ sugadinimo atsiradimo aplinkybes, draudikui deklaravo tikrovės neatitinkančias eismo įvykio aplinkybes, kad automobilio „BMW“ kontakto metu su automobiliu „Mercedes“ judėjo iki 30 km/h greičiu ir po kontakto su automobiliu „Mercedes“ savo važiavimo kryptimi dar pajudėjo 5 metrus. Draudiko nuomone, pareiškėjo parodymų, duotų netrukus po eismo įvykio, keitimas yra vertintinas kaip siekimas neteisėtai išvengti neigiamų ekonominių pasekmių, atsiradusių dėl draudiko pagrįsto atsisakymo išmokėti draudimo išmoką.

Draudikas taip pat nurodo, kad pareiškėjas nepagrįstai teigia, kad draudikas sprenddamas

dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju privalo vadovautis vien tik eismo įvykio deklaracija ir kad TPVCAPDĮ draudžia, vertinant įvykį, remtis Specialisto išvada. Draudikas pažymi, kad nei eismo įvykio deklaracijoje, nei eismo įvykio dalyvių paaiškinimuose nėra užfiksuotos aplinkybės, pagrindžiančios eismo įvykio dalyvių deklaruojamas aplinkybes. Taip pat draudikas nurodo, kad, priešingai, nei teigia pareiškėjas, TPVCAPDĮ nustatytas teisinis reguliavimas nenustato nei įrodinėjimo priemonių baigtinio sąrašo, nei draudimo remtis nepriklausomų specialistų išvadomis. Draudiko teigimu, Specialisto išvadą parengęs R. Š. yra įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą ir gali atlikti tiek eismo įvykių, tiek trasologijos ekspertizes. Draudiko nuomone, šios aplinkybės patvirtina R. Š. sudarytos specialisto išvados objektyvumą ir patikimumą.

Draudikas pažymi ir tai, kad išsamiai ištyrė įvykį ir pateikė objektyvius nedraudžiamojo įvykio aplinkybes pagrindžiančius įrodymus, paneigiančius subjektyvaus pobūdžio eismo įvykio dalyvių paaiškinimus, o pareiškėjas, priešingai, neteikia jokių savo nurodomas aplinkybes pagrindžiančių įrodymų, o tik kritikuoja draudiko argumentus ir įrodymus.

Draudiko teigimu, reikšminga aplinkybė yra ir tai, kad pareiškėjo 2018 m. kovo 18 d. paaiškinimų dėl deklaruojamo eismo įvykio 9 punkte nurodyta, kad automobilis „BMW“ iki eismo įvykio defektų neturėjo. Specialisto išvadoje yra nurodyta, kad nustatytu transporto priemonių susidūrimo mechanizmu negalima pagrįsti riboto ploto horizontalaus nubraukimo ant automobilio „BMW“ priekinio buferio kairiojo šono. Dėl to, draudiko nuomone, labai tikėtina, kad šie defektai buvo padaryti ne įvykio metu, o kitomis aplinkybėmis ir kitu laiku.

Draudiko teigimu, nustatytos aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjas ne tik klaidino draudiką dėl deklaruojamo eismo įvykio aplinkybių, bet ir siekia gauti draudimo išmoką už sugadinimus, kurie nesusiję su eismo įvykiu. Dėl šios priežasties, draudiko nuomone, pareiškėjo reikalavimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl turi būti atmestas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtus nuostolius dėl 2017 m. vasario 27 d. eismo įvykyje padarytų sugadinimų.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK). Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), žalą (CK 6.249 straipsnis), priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (CK 6.247 straipsnis) ir kaltę (CK 6.248 straipsnis).

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reglamentavimą, pažymėtina, kad draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką kyla ne dėl bet kurio įvykio, o tik dėl tokio, dėl kurio atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalis, 3 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 1 dalis). Todėl draudikui pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „BMW“ dėl 2018 m. vasario 27 d. eismo įvykio padarytą žalą, kiltų,

jei ši žala atsirado kaip deklaruoto 2018 m. vasario 27 d. eismo įvykio padarinys, taip pat būtų nustatytos kitos sąlygos transporto priemonės valdytojo civilinei atsakomybei kilti ir kai tokios aplinkybės yra pagrįstos įrodymais.

Remiantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalies 1 punktu, pažymėtina, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos, neįsitikinęs draudžiamąjį įvykiu buvimu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 17 punkte draudžiamąjį įvykio fakto egzistavimas taip pat įvardijamas kaip viena iš būtinųjų sąlygų, įgyvendinant nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimo teisę į draudimo išmokos mokėjimą. Pagal Taisyklių 38 punktą, draudikas priima sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, atsižvelgdamas į dokumentus ir informaciją, įrodančius draudžiamąjį įvykio faktą. Taisyklių 47 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka mokama, kai nustatomas atsakingas dėl žalos padarymo asmuo (nesant TPVCAPDĮ nurodytų išimčių), draudžiamąjį įvykio faktas, aplinkybės ir žalos dydis. Remiantis nurodytomis teisės aktų nuostatomis, darytina išvada, kad draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjį įvykio fakto nustatymu.

Nagrinėjamu atveju draudikas, siekdamas pagrįsti teiginį, kad nebuvo draudžiamąjį įvykio, vadovaujasi Specialisto išvados duomenimis. Specialisto išvadoje nurodoma, kad 2018 m. kovo 18 d. pateiktuose pirminiuose paaiškinimuose pareiškėjas teigė, kad įvykio metu buvo apsiniaukę, kelio danga šlapia, o jis važiavo iki 30 km/h greičiu. Automobilio „Mercedes“ vairuotojas J. Š. 2018 m. kovo 16 d. paaiškiniame nurodė, kad jis yra kaltas dėl eismo įvykio, nes nepastebėjo ir nepraleido automobilio, važiuojančio iš dešinės. Oras buvo šaltas, kelio danga apsnigta, o jis važiavo maždaug 40 km/h greičiu, kito eismo įvykio dalyvio greitis buvo irgi apie 40 km/h. Pažymėtina, kad pareiškėjas, duodamas savo pirminius paaiškinimus, nurodė, kad iki eismo įvykio jo automobilis buvo tvarkingas ir jokių papildomų defektų neturėjo, o J. Š. teigė, kad buvo skilęs jo automobilio priekinis kairės pusės žibintas.

Atsižvelgdamas į vairuotojų nurodytas eismo įvykio aplinkybes, specialistas R. Š. atliko ekspertinį tyrimą ir nustatė, kad automobiliai „BMW“ ir „Mercedes“ tarpusavyje kontaktavo. Tačiau specialistas, gretindamas nuotraukose matomus transporto priemonių sugadinimus, nustatė, kad automobilio tiesioginio kontakto pėdsakai ant automobilio „BMW“ yra visiškai statinio pobūdžio. Specialisto išvados duomenimis, automobilių kontakto vietose nėra dinaminio pobūdžio pėdsakų – skersinės krypties nubraukimų, nubrėžimų ir kt. Dėl šios priežasties ekspertas R. Š., įvertinęs automobilių sugadinimus, nustatė, kad automobilis „BMW“ eismo įvykio metu stovėjo arba judėjo labai mažu greičiu – iki 5 km/h.

Specialisto išvadoje taip pat teigiama, kad „automobilių kontakto metu smūginio impulso vektorius kryptis vedė pro automobilio „BMW“ kairės pusės priekinių ir galinių durelių sandūrą, aplenkiant automobilio „BMW“ svorio centrą, dėl to automobilis „BMW“ ne tik kad buvo bloškiamas automobilio „Mercedes“ važiavimo kryptimi, bet ir sukamas prieš laikrodžio rodyklę apie vertikalią ašį.“ Taigi eksperto manymu, iš automobilių judėjimo susidūrimo metu trajektorijos bei ant automobilių išlikusių pėdsakų galima daryti išvadą, kad automobiliai turėjo antrinį kontaktą – automobilis „Mercedes“ priekinio buferio kairiuoju kampu turėjo kontaktą su automobilio „BMW“ priekiniu kairiuoju sparnu. Susidūrimo metu automobilio „Mercedes“ priekinio buferio kairės pusės atsikišusios briaunos ant automobilio „BMW“ kairės pusės kairiojo sparno galinės dalies ir priekinių durelių priekinės dalies padarė siaurus, permainingos krypties subraižymus, o ant automobilio „Mercedes“ buferio kontakto vietose liko juosvos spalvos braukimo linijos. Atsižvelgdamas į visas šias pirmiau nurodytas aplinkybes, specialistas konstatavo, kad tokios keleto kryptių deformacijos, esančios ant vientiso to paties kontaktinio paviršiaus, yra nebūdingos vienkartiniam smūgiui.

Atsižvelgiant į pareiškėjo teiginius, kad Specialisto išvadą sudaręs R. Š. ir UAB „Eismo įvykių tyrimai“ nėra ta kompetentinga institucija, kuri gali išduoti dokumentus apie eismo įvykio aplinkybes, pažymėtina, kad kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, jog

kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai, ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (LAT 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Pažymėtina, kad eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu jos duomenys neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu eksperto išvados duomenys, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus ginčo šalių įrodymus, pažymėtina, kad, nors pareiškėjas teigia, kad Specialisto išvada yra netinkamas įrodymas, tačiau jis nepateikia jokių ši savo teiginį pagrindžiančių faktinių duomenų. Svarbu ir tai, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, jog Specialisto išvados duomenys išplaukia iš tyrimo eigos, ekspertas vertino visas pareiškėjo ir J. Š. draudikui teiktuose paaiškinimuose ir kituose įrodymuose įtvirtintas eismo įvykio faktines aplinkybes. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad Specialisto išvada buvo parengta automobilių transporto inžinerijos bakalauro ir magistro laipsnius, eismo įvykių bei transporto trasologijos teismo eksperto kvalifikaciją turinčio specialisto, pažymėtina, kad objektyviais įrodymais nepagrįsti pareiškėjo paaiškinimai apie Specialisto išvados duomenų nepatikimumą negali paneigti Specialisto išvados. Kadangi Lietuvos bankui nebuvo pateikta Specialisto išvados duomenis paneigiančių objektyvių įrodymų, darytina išvada, kad draudiko surinkti faktiniai duomenys nesudaro pagrindo abejoti eismo įvykio aplinkybių tyrimo eksperto padarytomis išvadomis.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes dėl draudimo sutartyje įtvirtintų draudėjo pareigų vykdymo, pažymėtina tai, kad kasacinis teismas yra ne kartą konstatavęs, jog draudimo sutartis yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu (lot. *uberrimae fidei*); dėl to šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2001 m. birželio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-397/2001; 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008; kt.). Draudimo santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai bendradarbiauti ir kooperuotis, padedant įgyvendinti vienas kitam savo teises bei vykdyti pareigas (CK 6.38 straipsnio 3 dalis).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad specialisto nustatytos aplinkybės iš esmės skiriasi nuo eismo įvykio dalyvių pateiktų paaiškinimų, t. y. iš esmės skiriasi pateikti duomenys dėl paties eismo įvykio aplinkybių – dėl automobilių kontakto metu buvusio greičio ir automobilių padėčių po įvykusio eismo įvykio. Be to, svarbu yra tai, kad Specialisto išvados neatitinkančią informaciją nurodė abu eismo įvykio dalyviai, o ne tik eismo įvykio kaltininkas. Pažymėtina ir tai, kad pareiškėjas, teikdamas pirminius paaiškinimus, pabrėžė, kad jo transporto priemonė defektų ar sugadinimų prieš eismo įvykį neturėjo, o J. Š. nurodė, kad jo transporto priemonei buvo tik skilęs priekinis kairės pusės žibintas, tačiau Specialisto išvadoje buvo nustatyta, kad „ant automobilio „Mercedes“ priekinio bamperio dešiniojo kampo apdailos juostelės esančios nubraukimo bei ant priekinių abiejų sparnų, ties priekinėmis dalimis, esančių braukimo pėdsakų padarymo kilmės negalima paaiškinti nustatyto transporto priemonių susidūrimo mechanizmu. Nustatyto transporto priemonių susidūrimo mechanizmu taip pat negalima pagrįsti riboto ploto horizontalaus nubraukimo ant automobilio „BMW“ priekinio bamperio kairiojo šono. Labai tikėtina, kad šie defektai buvo padaryti ne nustatyto automobilių susidūrimo metu, bet kitomis aplinkybėmis ir kitu laiku.“ Dėl šios priežasties darytina išvada, kad pareiškėjas nesilaikė teisės aktuose ir teismų praktikoje įtvirtintos bendradarbiavimo pareigos ir draudikui pateikė klaidinančią informaciją apie aplinkybes, reikšmingas draudžiamąjį įvykio fakto patvirtinimui.

Atsižvelgiant į tai, kad draudikas Lietuvos bankui pateikė Specialisto išvadą, kurioje

aiškiai pažymėta, kad eismo įvykis įvyko ne vairuotojų nurodytomis aplinkybėmis ir kad dalis automobilių sugadinimų yra nesuderinami tarpusavio kontakto metu, taip pat įvertinus faktą, kad Specialisto išvada nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrindė savo sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo 2018 m. vasario 27 d. patirtus nuostolius. Kadangi Specialisto išvados duomenys patvirtina, kad dalis abiejų transporto priemonių sugadinimų atsirado kitomis, nei eismo įvykio dalyviai nurodo, aplinkybėmis ir kad eismo įvykio aplinkybės buvo ne tokios, kaip nurodo pareiškėjas (automobilių greitis ir padėtys po eismo įvykio buvo kitokios), remiantis TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, automobiliui „BMW“ padaryta žala negali būti vertinama kaip 2017 m. vasario 27 d. eismo įvykio padarinys, o tai suponuoja išvadą, kad įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju. Nesant nustatyto draudžiamąjo įvykio, neatsiranda draudiko prievolė išmokėti draudimo išmoką (CK 6.987 straipsnis).

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo K. C. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Kredito ir mokėjimo paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavaduojanti Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Renata Babkauskaitė